

Informe d'Impacte de Gènere

Identificació de l'expedient

Informe ESP_134_2024, relatiu a l'expedient de sol·licitud d'Informe d'Impacte de Gènere que el Departament d'Esports ha fet arribar a aquest Institut en data 29 d'agost de 2024 referent al decret d'estructuració del Departament d'Esports.

Normativa i polítiques sobre igualtat, transversalitat i interseccionalitat de la perspectiva de gènere

Àmbit internacional

- La **Resolució «Mainstreaming the gender perspective into all policies and programmes in the United Nations System»** (A/52/3, 18 de setembre de 1997) d'Ecosoc de Nacions Unides, defineix la incorporació de la perspectiva de gènere com «el procés d'avaluació de les implicacions per a dones i homes de qualsevol acció prevista, inclosa la legislació, les polítiques o els programes, en tots els àmbits i tots els nivells».
- El **Pla d'acció per a la promoció de la igualtat de gènere 2004** de la Decisió del Consell de Ministres de l'OSCE 14/04, emfasitza la necessitat de desenvolupar en profunditat i reforçar un procés continu i sostenible de transversalització de la perspectiva de gènere.
- Els **Principis de Yogyakarta i els Principis de Yogyakarta més 10 (YP+10)**. Els Principis de Yogyakarta sobre l'aplicació de la legislació internacional de drets humans amb relació a l'orientació sexual i la identitat de gènere, elaborats per un grup internacional de juristes especialistes l'any 2006, formulen que les polítiques governamentals «han d'integrar a les seves polítiques i presa de decisions un enfocament pluralista que reconegui i afirmi la complementarietat i indivisibilitat de tots els aspectes de la identitat humana, incloent-hi l'orientació sexual i la identitat de gènere». Aquests principis han estat actualitzats l'any 2010 des de l'enfocament interseccional.
- L'**Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible (2015)** de Nacions Unides insta els estats membres a desenvolupar un marc que transversalitzi la perspectiva de gènere en tots els nivells governamentals i parlamentaris.

Doc. original signat per:
Èlia Soriano Costa 02/09/2024

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 21/11/2027

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0CX09V034LMOEN0K8CFRBZFAP8INBX7K

Data creació còpia:
21/11/2024 08:28:46

Pàgina 1 de 8

Àmbit Europeu

- e) Els articles 2 i 3.3 del **Tractat d'Amsterdam (1997)**, estableixen la no discriminació i la igualtat entre dones i homes com a valors comuns als Estats membres de la UE i es formalitza el compromís de fomentar la igualtat de dones i homes.
- f) La **Carta de drets fonamentals de la Unió Europea (2000)** recull la igualtat de dones i homes com un dret fonamental que s'ha de garantir en tots els àmbits (article 23) i estableix la prohibició de discriminació per raó d'orientació sexual i identitat de gènere (article 21).
- g) Els articles 8 i 10 del **Tractat de Funcionament de la UE (2012)**, estableixen que, per tal d'assolir el caràcter transversal de la igualtat, la Unió Europea tindrà per objectius en totes les seves accions i polítiques la igualtat de gènere i la lluita contra qualsevol discriminació per raó de sexe.
- h) L'**Estratègia d'Igualtat de Gènere 2020-2025** de la Unió Europea, és l'actual full de ruta per avançar en l'assoliment de l'equitat de gènere.
- i) L'**Estratègia d'igualtat LGBTI (2020-2024)** de la Comissió Europea, aprofundeix en les accions iniciades en el període 2015-2019 en matèria de no-discriminació, educació, ocupació, salut, lliure circulació, asil, discurs/delictes d'odi i política exterior.

Àmbit estatal

- j) La **Llei Orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes**, estableix la transversalitat de gènere com a principi d'actuació dels poders públics (article 15).
- k) La **Llei orgànica 1/2004, del 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, estableix els principis rectors, les mesures de sensibilització, prevenció i detecció de la violència de gènere que han d'aplicar els poders públics, i els drets de les dones que l'hagin patida, així com els dels seus fills i filles.
- l) La **Llei 4/2023, de 28 de febrer, per a la igualtat real i efectiva de les persones trans i per garantia dels drets de les persones LGTBI**, que desenvolupa i garanteix els drets de les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals eradicant les situacions de discriminació, per assegurar que es

pugui viure l'orientació sexual, la identitat sexual, l'expressió de gènere, les característiques sexuals i la diversitat familiar amb plena llibertat.

Àmbit català

- m) L'**Estatut d'Autonomia de Catalunya**, als seus articles 4.3, 19, 41 i 153, quant al reconeixement i garantia dels drets de les dones i la igualtat d'oportunitats de les dones i els homes, i la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones.
- n) La **Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia**, desenvolupa i garanteix els drets de lesbianes, gais, bisexuals, persones trans i persones intersexuals (LGBTI), estableix els principis orientadors de l'actuació dels poders públics i defineix les polítiques públiques que han de promoure la igualtat efectiva de les persones LGBTI.
- o) La **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes**, desenvolupa els preceptes estatutaris en matèria d'igualtat de gènere i els drets de les dones i estableix mesures transversals en tots els ordres de la vida, amb la finalitat d'eradicar les discriminacions contra les dones. En relació amb la interseccionalitat, el preàmbul de la Llei preveu que s'han de tenir en compte també, a més de la discriminació per raó de sexe, altres aspectes com ara la discriminació múltiple i les situacions de desavantatge per raó d'ètnia, color, orígens ètnics i socials, característiques genètiques, llengua, religió, conviccions, opinions polítiques o de qualsevol altra mena, pertinença a una minoria, competències, naixement, discapacitat, edat, orientació sexual o nivell econòmic.
- p) La **Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, modificada per la Llei 17/2020, de 22 de desembre, i per la Llei 10/2023, del 7 d'agost**, estableix els principis orientadors en les intervencions dels poders públics en aquesta matèria, incloent-hi una atenció i una reparació adequades a les dones que han patit violència masclista.
- q) La **Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació**, estableix els principis i regula les mesures i els procediments per garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació.

Normativa sobre l'informe d'impacte de gènere

- Els projectes de disposicions reglamentàries que s'elaborin en l'àmbit competencial de l'Administració de la Generalitat han d'anar acompanyats sempre d'una memòria d'avaluació d'impacte de les mesures proposades que integri, com a mínim i entre d'altra documentació preceptiva, d'un informe d'impacte de gènere, tal i com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.
- L'article 3 lletra g) de la Llei 11/1989, del 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de les Dones, en concordança amb el Decret 78/2023, d'11 d'abril, de reestructuració de l'Institut Català de les Dones, estableix que correspon a aquest Institut elaborar i emetre els informes d'impacte de gènere i, en tot cas, els informes a què fa referència, entre d'altres, l'article 64.3.d. de la Llei 26/2010, precitada, tràmit intern que es dona per completat amb aquest document.

Normativa sobre l'ús no sexista ni androcèntric del llenguatge

- a) El principi vuitè de l'article 3 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els poders públics, entre els quals s'inclou l'Administració de la Generalitat, han de fer un ús no sexista del llenguatge que eviti l'expressió de concepcions sexistes de la realitat i els usos androcèntrics i amb estereotips de gènere, i han de promoure un llenguatge respectuós amb les dones, amb les minories i amb totes les persones en general en l'atenció personal i en tota la documentació escrita, gràfica i audiovisual.
- b) La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga els Poders Públics a implementar un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu i el seu foment a la totalitat de les relacions socials, culturals i artístiques (article 14.11).
- c) La [Guia d'usos no sexistes de la llengua en els textos de l'Administració de la Generalitat de Catalunya](#), de l'any 2011, de la Direcció General de Política Lingüística, proposa una sèrie de solucions per evitar que aquests textos incloguin formes androcèntriques i generin disfuncions amb la normativa citada anteriorment.

Anàlisi del text presentat

El present projecte de decret té com a objectiu estructurar el Departament d'Esports. Aquesta política és necessària ja que mitjançant el Decret 133/2024, d'11 d'agost, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments en què s'organitza el Govern i l'Administració de la Generalitat de Catalunya, s'ha creat el

Departament d'Esports i s'ha modificat l'àmbit competencial de diferents departaments de l'Administració de la Generalitat. En concret, en virtut de l'article 3.14 del Decret esmentat, es determina l'àmbit competencial del Departament d'Esports, fet que comporta la necessitat d'estructurar aquest Departament d'acord amb l'àmbit de competències atribuït

La legislació i les polítiques de la Generalitat s'han posicionat clarament a favor del foment de les dones en el món de l'esport, de manera que es vagin erradicant les discriminacions en tots els seus àmbits i elles hi tinguin la mateixa presència i oportunitats que els homes.

Així, l'article 30 de la Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, disposa que les polítiques esportives s'han de planificar, entre d'altres, per tal de:

- a) *Garantir la igualtat efectiva de dones i homes per a practicar activitat física i esport, tant de lleure com de competició, a tots els nivells, inclosos els científics, tècnics, de control de les competicions, serveis mèdics i altres d'atenció a esportistes, de lideratge i de projecció i representació social.*
- b) *Fomentar la incorporació, la participació i la continuïtat de les dones en l'esport en totes les etapes de la vida, i incloure programes de conscienciació i foment de la presència de dones en els òrgans de decisió esportius i de dirigents esportives.*

Igualment, el Decret Legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport, disposa que la Generalitat, en la seves polítiques pel que fa a l'esport, ha de tenir com a principi rector promoure les condicions que afavoreixin la igualtat de les dones en l'esport i la seva incorporació a la pràctica esportiva a tots els nivells.

Des d'un punt de vista feminista, cal que el món de l'esport esdevingui un dels àmbits d'actuació prioritària per les polítiques públiques de gènere perquè les diferències i desigualtats entre dones i homes hi són molt evidents. Respecte d'això, d'acord amb l'estudi publicat al dossier estadístic [Dones i esport català 2023](#) elaborat per l'Observatori de la Igualtat de gènere i l'Observatori Català de l'Esport les esportistes femenines s'enfronten a desigualtats en l'accés a finançament i recursos per a la pràctica esportiva, la representació en posicions de lideratge dins dels organismes esportius, el suport i la promoció de les seves activitats esportives per part dels mitjans de comunicació i la percepció social que l'esport és un àmbit dominat pels homes. Així mateix, tenen menys oportunitats per obtenir contractes publicitaris i tenen salaris més baixos que els homes que competeixen en la mateixa disciplina.

En concret, les dades contingudes en aquest dossier mostren que l'any 2022 les dones només representaven el 27% de les llicències federatives i aquesta proporció encara era més reduïda si s'observaven alguns esports en concret com el futbol (10% de les

llicències), el ciclisme (9% de les llicències), els escacs (7% de les llicències) i el motociclisme (4% de les llicències).

Pel que a la formació, les dades mostren que la situació es troba lluny de la paritat. Així doncs, només el 22% de les persones que estudien ensenyaments tècnics d'esports són dones. Si es miren alguns ensenyaments en concret, les dones sols representen el 19% de les persones que estudien el cicle formatiu de grau superior de tècnic o tècnica superior en ensenyament i animació socioesportiva i el 19,3 % el cicle formatiu de grau superior de tècnic o tècnica superior en condicionament físic.

En relació al mercat de treball de l'esport cal dir que el grau de masculinització dels càrrecs de responsabilitat és molt elevat: el 72% de les posicions directives o de gerència són ocupades per homes. Paral·lelament, la figura de l'emprenedor o emprenedora també va lligada al col·lectiu masculí, mentre que en els càrrecs de coordinació i de tècnics esportius les dones tenen més pes, tot i que no són majoria (38% i 36%, respectivament). Així mateix, les dones només representen el 34% de les àrbitres o jutgesses de l'esport federat i el 17% de les persones dedicades a l'entrenament d'equips o esportistes.

Finalment, cal fer a esment a la baixa representació de les dones en els espais de presa de decisions al món de l'esport. L'any 2022, només el 22% de les persones membres de juntes directives de les federacions esportives i dels consells esportius eren dones, xifra molt lluny de la paritat.

En un altre ordre de coses, si focalitzem la mirada en les noies i joves troben que existeixen encara inhibidors de motivació per a continuar amb l'esport per motius sexistes. D'acord amb l'estudi [Reformular l'esport i l'activitat física per a les adolescents](#), de l'Observatori Català de l'Esport editat el darrer mes de maig del 2024, els factors que influeixen en l'abandonament esportiu en noies de 1r d'ESO són, entre d'altres: els canvis corporals (regla) i la roba esportiva, la **inseguretat en espais masculinitzats** o la **manca d'un entorn de confiança dins l'àmbit esportiu**.

Segons aquest mateix estudi, per tal de reformular l'esport femení i prevenir l'abandonament de les noies de 1r d'ESO, es proposa: crear grups d'entrenament més homogenis amb **més oferta esportiva adreçada a les noies**, garantir **més equitat en l'accés a les estructures esportives**, vigilar la pressió estètica de la roba o eliminar les discriminacions per part de l'equip tècnic.

Per la seva banda, l'estudi [La incorporació de la perspectiva de gènere en el sistema esportiu local](#) de la Diputació de Barcelona, elaborat el 2021, destaca que, als municipis participants en aquest estudi els preocupa, entre d'altres, la davallada en la pràctica esportiva de noies a partir de l'adolescència; la manca d'un treball transversal conjunt amb entitats i serveis; que els esports convencionals segueixen els estereotips socials; o

la manca d'una sistematització de recollida de dades de participants sempre actualitzat i amb perspectiva de gènere.

De la informació proporcionada- legislació aplicable i dades amb perspectiva de gènere del món de l'esport - s'extreu que donat que l'objectiu del decret objecte d'aquest informe és estructurar el Departament d'Esports cal que aquest incorpori la perspectiva de gènere interseccional

Conclusions

Així doncs, d'acord amb el que s'ha dit, l'Institut Català de les Dones efectua les aportacions següents respecte del projecte presentat a informe:

PRIMERA. Des d'un punt de vista formal, cal modificar diferents termes emprats al text per tal que aquest no presenti disfuncions amb la normativa a dalt esmentada sobre ús no sexista del llenguatge. Així:

1. On diu "directors" hi ha de dir "**directors i directores**".
2. On diu "al cap/ a la cap" hi ha de dir "**al cap o la cap**".
3. On diu "pel/per la cap" hi ha de dir "**pel cap o per la cap**".

SEGONA. Des d'un punt de vista material, en aplicació del principi de transversalitat recollit al Principi Primer de l'article 3 de la Llei 17/2015 d'igualtat efectiva de dones i homes, i que té l'objectiu de millorar les condicions de vida de les dones i, alhora, transformar la construcció social de les desigualtats de gènere, es proposen les modificacions següents:

1. Afegir l'articulat necessari perquè consti al punt 2.6 "L'Oficina de Comunicació" la següent funció:
 - **Incorporar la perspectiva de gènere interseccional i el llenguatge inclusiu i no sexista a totes les accions derivades de les seves funcions.**
2. Afegir l'articulat necessari perquè consti al punt 3.3 de l'article 3 "Secretaria General" la següent funció:
 - **Vetllar per l'erradicació dels estereotips homofòbics i racistes per garantir la igualtat de les persones membres del col·lectiu LGBTIQ+ i les persones racialitzades en la pràctica de l'activitat física i esportiva, tant de lleure com de competició, a tots els nivells**
3. Redacció alternativa de la lletra f) de l'article 4 "Oficina de Coordinació dels Serveis Comuns":

- Coordinar les actuacions necessàries per a la definició de la planificació estratègica de les polítiques del Departament i entitats adscrites, així com les actuacions en matèria d'identitat visual, disseny gràfic, publicitat, informació, difusió, estudis i estadístiques en les matèries que són competència del Departament, **tot incorporant perspectiva de gènere interseccional a les seves accions, combatent estereotips masclistes en la representació de les dones i recollint les dades estadístiques per sexe (home/done) i gènere (home/dona/persona no binària).**

Èlia Soriano Costa
Directora executiva de l'Institut Català de les Dones

Doc.original signat per:
Èlia Soriano Costa 02/09/2024

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 21/11/2027

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

0CX09V034LMOEN0K8CFRBZFAP8INBX7K

Data creació còpia:
21/11/2024 08:28:46

Pàgina 8 de 8